

Marsvin

Marsvinets vetenskapliga namn är *Cavia porcellus*. Efternamnet betyder "liten gris". Marsvinet kommer ursprungligen från Anderna i Sydamerika där de lever på öppna gräsbevuxna områden. Den allmännaste uppfattningen är att stamformen till vårt tama marsvin skulle vara det brungråa marsvinet (*Cavia cutleri*). Ur denna stamform har dagens mångfald av marsvinssorter utvecklats.

Storlek och livslängd

Vuxna marsvinshonor väger ca 800 gram och hanarna cirka 1000 gram. Ett kraftigt marsvin kan väga upp till 1,5 kg utan att den är för fet. Medelåldern för marsvin är 3 till 4 år, men vissa blir upp till 6–7 år gamla.

Marsvin är flockdjur

Om man ska ha marsvin så ska man ha fler än ett marsvin. Marsvin är nämligen flockdjur och trivs inte att sitta ensamma i en bur. I marsvinens naturliga miljö så lever de i flock med 8-10 medlemmar och får de en kompis i buren så blir marsvinen mycket gladare och piggare.

Om man har ett ensamt marsvin så blir husse eller matte deras flockmedlem och blir då ofta väldigt tama. Men det räcker inte att de får sällskap när husse eller matte kommer hem från skola, aktiviteter eller jobb. Vill man sitt marsvin eget bästa så ska de därför ha en kompis. Det bästa är om du skaffar två honor eller två hanar eller en hona och att du låter kastrera en hane. Om du redan har ett äldre marsvin är det inte säkert att det accepterar att en yngre marsvinskompis flyttar in i buren. Till en början kan de bråka tills de har hittat sina roller, men det finns ingen garanti att de blir vänner ändå. De är som människor, vissa personer passar man helt enkelt inte ihop med. Att sätta ihop två honor kan då vara lika svårt som att sätta ihop två hanar. Tänk också på att två marsvin kräver en större bur än ett ensamt djur! Har de för liten plats kan det vara orsak till att bråk uppstår.

Hanar kan lukta mer, eftersom alla djur som är hanar markerar revir, även marsvin. Dock upphör detta nästan helt om man kastrerar sin hane. Honor blir mindre och luktar inte lika mycket som okastrerade hanar.

Hemmet – buren

Marsvinet måste ha en bur eller låda med kutterspån att bo i. Cirka 50 x 60 cm golvyta per vuxet marsvin rekommenderas. Det är viktigt att hålla rent hos marsvinen och därför ska du kolla bolådan varje dag. Ta bort grönsaker som lämnats och kolla att det är rent och torrt på botten av buren. Det är bra att en gång i månaden skura lådan ordentligt. Skölj den väl och låt den torka ordentligt innan du lägger i nytt bottenmaterial.

Placera buren i ett rum där det är mest familjeaktivitet, t.ex. köket eller vardagsrummet. De gillar när det händer något och folk rör sig i rummet. Rummet ska vara ljust och dragfritt med en stabil temperatur mellan 18–24 grader. Undvik att ha buren i direkt solljus då det blir för varmt för dem där.

Ljud

Marsvin kommunicerar mycket med rösten.

Ouii oui = marsvinet vill ha uppmärksamhet eller mat

RRrrrrRR = om marsvinet stelnar till är det ett varningsljud men om den går är det ett uppvaktningljud

Småkutter = söker andra marsvin och är mycket nöjd

Hackar tänder = aggressivt ljud

Knäpper med tänderna = marsvinet njuter

Övrig utrustning:

- bur/låda
- kutterspån (till underlag i buren/lådan)
- foderskålar
- vattenflaska
- foderblandning för marsvin
- färska grönsaker (till exempel gurka, maskrosblad, vitkål, äpple)
- klotång att klippa klorna med

Motion

Marsvin har lätt för att bli tjocka om de sitter i sin bur hela dagarna utan att få motion. Därför är det bra om de får komma ut lite varje dag och springa på golvet. Då är det viktigt att komma ihåg att se till att sladdar och skrymslen och vrår är marsvinssäkrade. Har man katt eller hund måste man vara extra försiktig och se till att de inte gör marsvinen illa.

Har man möjlighet kan man göra en inhängnad lekhage till dem. Där kan de vara i timmar för det är så roligt att utforska kartonger och pinnar som man lägger ut. Glöm inte att lägga dit en hög med hö och en vattenskål om de ska vara där en längre stund.

Se till att marsvinet inte utsätts för drag och fukt. Man ska inte heller låta djuret vistas utomhus om det är kallare än + 18° C.

Marsvinets kost

Marsvinets kost består i naturen av färska och torkade delar av växter. För det tama marsvinet kan de färska växterna bestå av gurka, klöver, maskrosblad, morötter, vitkål, gräs, äpple och mycket annat. De torkade växt-delarna består av fint hö som är marsvinets huvudfoder. Marsvinet mår också bra av att få kraftfoder, som till exempel solrosfrö, majs och marsvinospellets. Mata inte marsvinet med kaninpellets eller gnagarblandning, eftersom sammansättningen i dem inte motsvarar marsvinets näringsbehov. Ge marsvinet färskt vatten varje dag. Det ska också ha en mineralsten som förebygger brist på mineral och spårämnen. Ge mat åt marsvinet två gånger per dag, till exempel torrfoder på förmiddagen och grönfoder på kvällen. Marsvin tycker också om att gnaga på grenar, som till exempel vide och äppelträd. Marsvinet mår bäst när det får tillräckligt med hö och C-vitaminrikt tillskottsfoder.

Övrig vård

Marsvinets klor måste klippas då och då. Det gör du bäst med en klotång som du kan köpa i djuraffären. Du kan samtidigt be dem i djuraffären visa dig hur klorna skall klippas. När man klipper klorna är det viktigt att vara försiktig, så att man inte klipper i klons blodåder. Skulle det ändå någon gång gå så illa kan du stoppa blodflödet genom att sätta på lite vaselin.

Bristsjukdomar är de vanligaste sjukdomarna hos marsvin. Dem undviker du bäst genom att ge ditt marsvin en mångsidig och omväxlande kost. När det gäller ihållande diarré, förkylning, parasiter med mera är det bäst att kontakta veterinär. Kramper och förlamning i bakkroppen kan tyda på marsvinsförlamning och då måste man också ta marsvinet till veterinären för att få hjälp. Kom ihåg att inte låta marsvinet lida i onödan. Det är alltid bäst att ringa direkt till veterinären och fråga om råd ifall marsvinet inte betar sig normalt.